

ANKE DE GRAAF

Morgen is alles nieuw

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

‘Kom vanavond maar niet,’ zei ze zacht. Ze stond een beetje ineengedoken tegenover hem, de ogen neergeslagen en ze voelde zich opeens zo vreemd, zo ver van hem afstaan. Het gaf haar een zwak gevoel van angst; ze kon dit niet thuisbrengen. Maar het was er. Dit vreemde in haar denken. En het ging over Johan en haar en ze hield toch van Johan en...

‘Niet komen...’ herhaalde Johan langzaam de woorden. Hij keek haar niet-begrijpend aan. Even kwam er een vage onrust in hem op: dit was vreemd, wat betekende dit? Maar haar stem ging verder, rustig toch, dacht hij, gewoon, net als anders. ‘Nee Johan, kom maar niet. Ik voel me niet erg lekker.’

Ze hief haar gezichtje naar hem op en glimlachte. De zachte glimlach die hij zo goed kende. De ogen met kleine, warme lichtjes en het even optrekken van haar mond.

O, dacht hij, gerustgesteld, is het dat alleen: ik voel me niet lekker.

‘Ga maar fijn vroeg naar bed,’ hij legde zijn hand op haar hand, die geklemd was om het stuur van zijn fiets. Zijn hand was warm, vertrouwd, Laura voelde het. ‘Lekker slapen, dat

is goed voor je. Dan voel je je morgen alweer veel beter.'

'Ja, beslist,' zei ze. 'Nu,' ze moest op haar tenen staan om hem een zoen te kunnen geven, hij was zo groot, Johan, 'nu, dan ga ik maar vlug. Het is zo koud hier op de hoek. Dag, tot morgen dan...'

'Ja, tot morgen lieveling...'

Hij keek haar na tot ze om het hoekhuis was verdwenen. Toen pas stapte hij op zijn fiets en reed weg.

Voordat ze de hoek om was gegaan wist Laura zijn blikken in haar rug. Ze stapte stevig door, handen in de zakken van haar mantel, de kraag in haar hals hoog opgezet. Maar zodra ze om het hoekhuis was gekomen, voorbij de vensters waaruit nu, op deze sombere, gure oktoberavond het lamplicht zo mild en warm naar buiten straalde, zodra ze de vensters voorbij was, de hoek om, uit het gezicht van Johans blikken en niet te zien voor de mensen in de gezellige warme kamer, bleef ze staan. Dicht tegen de muur geklemd. Haar handen tegen de koude stenen. En haar rug. Door de dikke mantelstof heen voelde ze de kilte van de stenen.

Wat heb ik, vroeg ze zich af, wat is er met

me? Dit is toch eigenlijk abnormaal? Zoiets heb ik nog nooit gedaan. Leunen tegen het huis van Damsté en niet verder willen gaan. Als Johan me hier wist... Of moeder, of vader. Ze zouden denken aan een ernstige ziekte, iets lichamelijks. Met het hart of zo. Aan een geestelijke ontredde-ning zouden ze niet geloven. Laura was zo gelukkig. Gelukkig met Johan. Ze glimlachte even. Ze was immers met hem verloofd en de zolder stond vol grote dozen en kisten, waarin zoveel voor hun toekomstige huishoudentje was verpakt. Dingen die ze samen gekocht hadden omdat ze die beiden zo mooi vonden. Het schilderij uit Locarno bijvoorbeeld: herinnering aan een heerlijke vakantie aan het Lago Maggiore, zij samen in de zon. Wellicht zou het nooit meer gebeuren hun blijheid zo geschilderd, zo uitgebeeld te zien: de lichte, blije kleuren, de warmte die van het doek afstraalde. Dat kwam misschien nooit meer. ‘We moeten het kopen, Laura, vind je het niet mooi?’

‘Ja, dat wel, ik vind het prachtig en het is niet zo duur ook, maar het is zo’n gesjouw, zo’n groot pak.’ De woorden klonken nogal praktisch en nuchter.

‘Och, dat valt wel mee. Als we het niet doen

hebben we er later misschien spijt van.’ Zijn arm om haar schouders, zijn mond zo dicht bij haar en zijn stem: ‘Als het later in ons huis hangt, Laura, dan denken we aan deze dagen...’ Ze glimlachte. Voor het eerst samen uit, tien dagen samen uit met een reisgezelschap, maar toch vrijheid, die ze van thuis zo heel weinig kreeg en nu...

Ze knikte. ‘Ja, dat is wel zo.’ Hij had het schilderstukje gekocht. De donkere Italiaan wikkelde het in een groot stuk dik papier en gaf het Laura. ‘Grazie, signorina, grazie,’ boog hij. En daar liepen ze samen langs de zonnige boulevard van Locarno. Laura keek naar Johan op en kustte hem. Ze was zo gelukkig, het leven was een feest.

En nu stond ze geleund tegen een kille muur. Oktober in Holland, wind en een heel fijne motregen. Ze had tegen Johan gezegd: kom vanavond maar niet. Ik wil alleen zijn, wist ze. Ze zou ook vader en moeder ontvluchten. Naar boven gaan, naar haar eigen, veilige kamer. Tijd om te denken en zichzelf terug te vinden. Nu moest ze naar huis gaan. En gewoon doen. Ze kon voorwenden zich niet lekker te voelen. Niet overdreven natuurlijk, want dan zouden vader en moeder zich ongerust maken.

Zich ongerust maken...

Ze glimlachte. Als ik pijn in mijn maag heb, dacht Laura, of iets in mijn hoofd, dan zeg ik het hun en dan weten ze wel de oorzaak en ze weten wel een goed middel, moeder tenminste. Maar als er iets mis is in mijn gedachten, als er onrust is in mijn denken, gevoelens die ik niet thuis kan brengen en zorgen die er tot nu toe niet waren, dan kan ik daarover met hen niet praten. Ze zouden het niet begrijpen. Niet beseffen wat het opeens voor haar was die naam: Frans Voorthuizen.

Kom, ze moest naar huis gaan. Het was onzin hier te blijven staan. Ze werd er koud van en het bracht geen oplossing.

Ze maakte zich los van de muur en liep verder de straat in. Klik-klak gingen de hakken van haar schoenen over de straatstenen.

Ze was thuis. Het licht in de achterkamer brandde. De tafel stond keurig gedekt. Moeder, een niet zo grote vrouw met donker, gladgekamd haar, bruine, onderzoekende ogen en een wilskrachtige mond, moeder liep door de kamer. Vader las de krant. Hij zat in zijn stoel naast de kachel en spreidde de bladen wijd om zich heen op de vloer.

Laura glimlachte even. Hè, thuis, dacht ze.

Warme kamer, moeder die koffie heeft gezet.

‘Dag,’ begroette ze haar ouders toen ze de huiskamer binnenstapte. ‘Brrr, wat een akelig weer. Echt herfst. Het regent ook een beetje.’

‘Ja, het is niets gedaan buiten,’ moeder schonk de koffiekopjes al vol, ‘maar ja, dat weten we nu eenmaal in deze tijd van het jaar. Wind en regen en vroeg donker. Maar de kachel brandt heerlijk.’

‘Fijn. Ik voel me helemaal niet lekker. Vanmiddag in de winkel al niet.’

Moeders ogen gingen speurend over haar gezicht.

‘Een beetje vermoeid misschien,’ dacht ze, of de overgang van het weer. Ze zei: ‘Vorige week was het nog heerlijk, toen hebben we nog in het tuintje gezeten. En nu dit.’

Laura knikte. De gesprekken van alledag. Een gesprek als dit voerden ze zo dikwijls. Elk voorjaar en elke herfst in elk geval. Over het omslaan van het weer en dat het toch zo’n overgang was, gisteren nog zo lekker en nu zo koud, of andersom, gisteren zo’n frisse wind en nu zo zacht... En wie zou moeder kunnen tegenspreken? Was de verandering niet groot?

‘Neem maar een lekker warm kopje koffie en we hebben lever op brood. Dat is gezond.

Je lust het ook graag, hè? En anders slik je vanavond wat vitamine C-tabletten, dat wil ook nog wel eens helpen.'

Laura knikte alleen maar. Ze had geen zin veel te praten. Ze had geen trek in eten ook. Ze at één boterham. Met lever. Omdat het zo gezond was en omdat ze er zo van hield. Zei moeder. En omdat moeder het niet kon bewaren tot de volgende dag. En omdat het toch zonde was zulk duur broodbeleg weg te gooien.

'Johan komt vanavond niet.' Laura hing in de stoel. 'Ik heb om zes uur tegen hem gezegd dat ik me niet helemaal goed voel en dat ik vroeg naar bed ga vanavond.'

Nu keek moeder toch wel even op: Johan niet komen... Laura had gezegd, dat Johan maar niet moest komen... Ze voelde zich niet goed. Dan voelde ze zich beslist niet goed. Dan was het erger dan zij wilde zeggen. Moeder begon zich toch een beetje ongerust te maken. 'Wat denk je zelf dat het is?' vroeg ze.

Laura haalde haar schouders op. 'Een beetje kou gevat,' zei ze, 'of zomaar een beetje moe en naar. Het was druk in de winkel en dat staan, zo'n hele middag. Misschien dat het daar van komt...'

Om halfnegen ging ze naar boven. Ze liep langzaam de trap op, schuifelde over het overloopje en stapte haar kamer binnen. Ze draaide de sleutel in het slot om, zuchtte even diep. Gelukkig, nu kon ze zichzelf zijn. Hier was ze alleen met haar gedachten. Hier kon niemand haar storen. Frans Voorthuizen... Ze trok haar rok uit en het jumpertje. Ze keek naar zichzelf in de spiegel. Ze zag niet bleek of smal. Ze kleepte zich verder uit en trok een lange, warme nachtjapon aan. Het kraagje met het kantje stond hoogop tegen haar hals. Het lichte blauw en het wit van de zachte stof maakten haar gezichtje gladder en fijner, het gedempte licht uit het lampje boven de wastafel bestraalde haar mild.

‘Je bent knap, Lauri, je beseft zelf niet hoe knap je bent...’

Dat had Frans Voorthuizen gezegd. Vanmiddag nog. Hij had haar aangekeken met heel diepe ogen; grijs waren ze, wist ze, maar ze leken nu wel zwart. De pupillen waren zo groot en Laura had er een vuur in gezien, dat haar verontrustte en bang maakte.

‘Nee Frans, nee,’ weerde ze hem af. Maar ze waren samen in het grote magazijn, niemand kon hen zien, niemand kon het horen. Frans

wist dat ook.

‘Je zult weten dat ik van je houd,’ zei hij. Hij was heel dicht bij haar, ze voelde de greep van zijn vingers om haar armen.

‘Ik houd al zo lang van je en ik geloof dat jij ook van mij zou kunnen houden.’

‘Och nee Frans, echt niet. Ik mag je graag, dat is zo en ik dacht dat jij tegenover mij dezelfde...’

Je liegt, wist ze zelf, je weet dat in hem meer brandt dan alleen sympathie, genegenheid. Zijn ogen glanzen zo gevaarlijk en ze zoeken je.

‘Nee Lauri, dat is het niet. Ik houd van je. Ik houd al lang van je en ik kan niet zonder je leven.’

‘Och Frans, kom nou toch.’ Ze glimlachte en probeerde hem er de humor van in te laten zien, deze hele voorstelling, Frans, als in een toneelstuk. Het magazijn met de schaarse verlichting, de rekken vol japonnen en mantels, toegedekt met zwarte lakens. En zij hier samen. Opeens werd ze ook een beetje angstig. Ze waren hier zo alleen. Meneer Van Koningsbruggen zou hen niet gaan zoeken en de andere winkelmeisjes zeiden: Laura is in het magazijn. Nieuwe winkelvoorraad uitzoe-